

Vuonna 1917 Toukokuun  
15 päivänä kokoontuivat  
Suomen Eduskunnan  
Pankkivaltuusmiehet, pu-



hoonjohtaja Herra Gylling,  
jäsenet Kapteeni Palmén,  
Herrat Huotari, Huttunen  
ja Mäki sekä varamies Her-  
ra Lahdensuo.

1. §.

L. 29<sup>a</sup>  
Esiteltiin johtokunnan kirje ku-  
luvan Puokokouksen 15 päivästä ynnä si-  
tä seurannut mietintö, laadittu neuvot-  
telukunnassa, johon on kuulunut edus-  
tajia maan hallituksesta, Suomen Pan-  
kista sekä maamme yksityispankeis-  
ta ja jonka harkittavana on ollut  
kysymys Venäjän valuutan tulvaa-  
misesta Suomeen ja siitä aiheutuneet  
vaikeudet, ollen sanottu mietintö tä-  
hän jäljennettyinä, näin kuulua:

P. M.

koskeva kysymystä niiden vaikeuksien  
poistamisesta, jotka ovat aiheutuneet  
Venäjän valuutan tulvaamisesta Suo-  
meen.

Nissä neuvotteluissa, jotka kulu-  
van Puokokouksen 8-10 (Huhtikuun 25-  
27) päivänä pidettiin Pietarissa osit-  
tain Raha-asiaiministeriston Luotto-  
kansliassa osittain Raha-asiaiminis-



terin virkahuoneessa yllämainitusta asiasta, esintuotun Suomen valuuttakaupan järjestämiseksi, mikäli se koskee Suomen ja Venäjän välistä liikettä, Venäjän Raha-asiaministeristön edustajain puolelta seuraava ehdotus:

1) Tuonti Venäjältä Suomeen, joka lähimmässä tulevaisuudessa tulee tapahtumaan pääasiallisesti Venäjän valtio-organien valvonnan alaisena, olisi järjestettävä siten että tavaran hinta maksettaisiin Suomen valuutalla, joka olisi asetettava Raha-asiaministeristön Luottokanslian käytettäväksi.

2) Luottokanslia ottaisi si ainostaan luovuttaakseen Suomen valuuttaa Venäjän valtiolaitosten tarpeisiin vaan myös myydäkseen sitä yksityisille venäläisille ostajille ynnä Suomessa asuville venäläisille.

3) Ruuplan kurssi Suomessa olisi määrättävä yksissä neuvoin Suomen Pankin johtokunnan ja Luottokanslian kanssa määräajaksi esim. 3 kuukaudeksi kerrallaan.



4) Luottokanslia hankkisi Suomen valuuttaa edellä 2) kohdassa mainittuihin tarpeisiin, - mikäli siihen ei riittäisi Suomen tuotavista venäläisistä tavaroista saatava Suomen valuutta - Suomessa suoritettavilla lainaoperaatioilla, joiden määrä olisi saatavilla olevien tilastollisten tietojen perusteella laskettava.

5) olisi koetettava löytää sopivat muodot, millä tavalla Suomessa asuville venäläisille ja erityisesti Wiipurin läänissä kesää viettävälle huvilasukkaille ruplian vaihto Suomen rahaan olisi mukavimmin järjestettävä ja sen ohella kaikenlainen epäoikeutettu keinottelu ehkäistävä.

Edellämainituissa neuvotteluissa sovittiin siitä, että neuvotteluihin osaanottaneet Suomen edustajat harkitsevat näitä ehdotuksia ja lausuvat niistä mielensä.

Tämän johdosta on asiasta neuvoteltu Helsingissä useissa kokouksissa, joihin ovat osaanottaneet erinäiset asiantuntijat. Neuvottelujen tuloksena



on valmistettu seuraava lausunto.

Karhiteksaan puheenaolevaa kysymystä, on neuvottelukunta ollut sitä mieltä, että tehokkain ja luonnollisin keino nykyisten tällä alalla esiintyvien vaikeuksien poistamiseksi, olisi Suomen ja Venäjän välisen maksutilan saamisen mahdollisimman suuressa määrässä tasapainoon, lisäämällä tuontia Venäjältä Suomeen niin että Venäjän rahan kysyntä ja tarjonta Suomessa vastaisivat toisiaan. Kaikki muut toimenpiteet ovat keinotekoisia eivätkä sen vuoksi järjestä asiaa lopullisesti, vaan lykkäävät sen selvittämisen tulevaisuuteen.

Jos kuitenkin tällainen luonnollinen Venäjän rahan kysynnän ja tarjonnan tasapainoon saattaminen nykyään ei ole aikaansaatarissa, vaan on pakko ryhtyä keinotekoisin toimenpiteisiin, näyttää Venäjän Raha-asiaainministeriston edustajain puolelta tehty yllä esitetty ehdotus olevan eräillä edellytyksillä hyväksyttävä. Jos ehdotettu järjestelmä saataisiin



käytännössä yleisesti toteutetuksi, olisi se omansa lieventämään nykyisiä vaikeuksia sen kautta kun ruplan tarjonta Suomessa tulisi melkoisesti supistetuksi ja Suomen valuutan hankkiminen yleensänsä kaikkiin legitimiin tarpeisiin turvatuksi.

Epäilyksiä synnyttää tosin se seikka, että kun uuden järjestelmän kautta olisi tarkoitus hankkia Suomen valuttua ei ainoastaan Venäjän valtion tarpeisiin, joihin tähänkin asti sitä on hankittu siten että valtakunnanrahasto on Suomessa laskenut liikkeeseen lyhytaikaisia Suomen rahan määräisiä sitoumuksia, vaan myös koko yksityisten Suomesta Venäjälle tapahtuvan viennin maksamiseksi sekä Suomessa asuvien yksityisten venäläisten tarpeisiin, tulisi tarvittavan lainaoperaatioilla hankittavan Suomen valuutan määrä todennäköisesti nousemaan melkoisen suurien summien ja kysynnän alaiseksi sen vuoksi on pantava, voisiko Suomen Pankki maan yksityispankkien avulla vastaanottaa näin suuria summia Valtakunnanra-



haston velkasitoumuksia, sitomatta nii-  
hin kinni varoja enemmän kuin Pan-  
kille on mahdollista.

On pentähdän ensiksi koetettu  
saada selville, miten suureksi laina-  
operatsioonien summa määrätyn ajan,  
esim. kuluvan 1917 vuoden loppuun to-  
dennäköisesti tulisi nousemaan. Piinä-  
kohden ei ole ollut käytettävissä mui-  
ta numeroita, joihin laskelmat voisi  
perustaa, kuin tiedot siitä, paljonko  
arviolta Suomen Pankin ja Suomen  
yksityispankkien ruplavarastojen  
ylnä Valtakunnanrahaston lyhyt-  
aikaisten velkasitoumuksien määrä  
on vuoden 1916 sekä kuluvan 1917 vuo-  
den 4 ensi kuukauden aikana lisään-  
tynyt. Näiden tietojen pohjalla on  
arvioitu Suomen valuutan tarve, yli-  
sen mitä Suomen rahalla suoritetta-  
va tuonti Suomen Venäjältä tuot-  
taa, kuluvan vuoden 7 jällellä olevan  
kuukauden (Kesä - Jouluk.) kuluessa  
nousevan kaikkiaan noin 250.000.000  
F. markkaan, mikä määrä siis olisi  
lainaoperatioineilla hankittava.



Neuvottelukunnan mielestä ei näytä mahdolliselta suorittaa näin suuria lainaoperaatioita muuten kuin että huomattava osa lainasitoumuksista saadaan sijoitetuksi yksityisiin käsiin, ja siten vähennetään Suomen Pankin sekä yksityispankkien osuutta niissä. Tässä tarkoituksessa on Neuvottelukunta katsonut luonnollisimminkin ja helpoimminkin päämäärään päästävän siten että yksityiset suuremmat suomalaiset tavaranviejät, teollisuuslaitokset y. m. maksuksi tavaroistaan ottavat vastaan puheenalaisia Valtakunnanrahaston sitoumuksia ja että Luottokanslia niin ollen yksityisille venäläisille tavaranviejille ylipäänsä myisi näitä sitoumuksia, joilla venäläiset tavaranviejät maksaisivat tämän hinnan suomalaisille tavaranhankkijoille. Nämä sitoumuksot juoksisivat korolla, olisivat asetetut sekä Suomen että Venäjän rahassa, suhde laskettuna parikurssin mukaan, mutta lunastettaisiin jommassakummassa rahalahajissa



sen mukaan kuin sitoumuksen omis-  
taja vaatisi. Tämä menettely tuottai-  
si tietysti eräitä hankaluuksia, mutta  
kun tavaran hankkijat voisivat tar-  
vitessaan myydä näitä arvopapereita  
tai saada niitä vastaan lainoja  
suomalaisista pankeista, eivät hanka-  
luudet olisi voittamattomia. Tämän  
menettelyn kautta Luottokanslian var-  
sinainen Suomen rahan tarve rajoit-  
tuisi siihen mitä tarvitaan Venäjän  
sota- y. m. valtionlaitosten menoihin  
sekä Suomessa asuvan Venäläisen y-  
leisön jokapäiväisiin tarpeisiin, mi-  
kä tietäisi suurta helpotusta järjes-  
telmän toimeenpanossa.

Luottokanslian olisi myös otet-  
tava harkittavaksi, eikö suomalais-  
ten teollisuuslaitosten y. m. Venäjäl-  
lä tavaran viejien, joilla nykyään  
on ruplasuutaria, jotka ovat synty-  
neet todellisista tavaranhankinnasta,  
tulisi saada oikeus muuttaa rupla-  
suutavansa lainaobligatioiksi, se-  
kä eikö samanlainen oikeus myös o-  
lisi myönnettävä Suomen valtiovaras-



Luottokanslia määräisi tietysti  
 sen kurssin, mistä se myisi Suomen va-  
 luuttaa resp. edellämainittuja obligat-  
 sionoja yksityisille. Luonnollista on, että  
 tätä samaa kurssia noudatetaan myös  
 muutettaessa Venäjältä Suomeen tulevan  
 tavaran ruplissa laskettu hinta Suomen  
 rahaksi. Tätä vastoin kadottaa kysymys  
 ruplan kurssin noteeramisesta Suomessa  
 käytännöllisen merkityksensä, jos pu-  
 heenalainen järjestelmä toteutuu ja  
 ruplan käyttö liikkeessä sen kautta  
 supistuu ehtaisiin rajoihin. Suomen  
 Pankin ei sen vuoksi tarvitsisi enää  
 noteerata ruplan kurssia. Se sangen  
 vähäpätöinen ruplakautta, joka Suo-  
 messa jäisi jällelle, ei arvattavasti ai-  
 heuttaisi mitään suurempia hankaluuk-  
 sia. - Syytä on muuten huomauttaa, että  
 Suomen Pankki on Suomen Eduskunnan  
 yksinomaisen määräämisvallan alainen  
 ja että Eduskunta valitsee Suomen Pan-  
 kin hallinnon, eikä Suomen Pankin  
 johtokunnalla ole oikeutta tehdä sitou-  
 muksia Pankin hallinto toimiin nähden,  
 joista Eduskunnan vahvistamat ohje-



säännöt sisältävät määräyksiä.

Neuvottelukunta katsoi myös, että samalla kun puheena oleva järjestelmä voimaan pannaan, määräykset Venäjän rahan vastaanottamisesta rautateilla y. m. valtion laitoksissa muutetaan siten, että näissäkin ruplia vastaanotettaisiin Luottokanslian noteeraman kurssin mukaan, kuitenkin sillä ehdolla että Suomen valtio oikeutetaan taten saamansa ruplat Luottokanslian kautta vaihtamaan Suomen rahaksi samasta kurssista mistä ne ovat vastaanotetut. Ellei tähän ehdotukseen katsota voitavan suostua, tulisi Suomen Senaatin määrätä se kurssi, jonka mukaan Venäjän rahaa Suomen valtionlaitoksissa vastaanotetaan.

---

Mitä tulee kysymykseen Suomen valuutan hankkimisesta Suomessa asuville venäläisille, voisi tämän asian järjestää käytännöllisimmän siten, että tällaiset henkilöt saisivat erityisellä matkakreditivien ta-



paan järjestettävällä" Luottokans-  
lian tai jonkun muun sen määrää-  
män viranomaisen antamalla lupa-  
todistuksella vaihtaa Suomen rahaksi  
sen ruplamäärän, joka Luottokanslian  
vahvistamien ohjeiden mukaan itse-  
kullekin voidaan määräajaksi antaa.  
Tämän ohella voitaisiin myös käyttää  
Luottokanslian ruplia vastaan myö-  
täviä Suomen rahamääräisiä chek-  
kejä, joita Suomessa rahavaihto-  
paikat lunastaisivat.

Kuulu rahavaihtoa varten Suo-  
messa järjestetä erityisiä konttoreja,  
voitaisiin rahavaihtopaikkoihin käyt-  
tää rajaseudulla erittäin nimitetty-  
jä postikonttoreja ja rautatienasema-  
konttoreja sekä Raha-asiaiministeris-  
tön konttoreja, missä sellaisia on.

Yksityispankit luultavasti olisi-  
vat myös suostuvaisia rahavaihtoa  
toimittamaan. Tästä olisi erityisesti  
ruuden kanssa sovittava.

Helsingissä, toukokuun 14 päu-  
vana 1917.



Puheenjohtaja ilmoitti että hän oli ottanut osaa edellä kosketettuun neuvotteluun sekä teki selostuksia neuvottelun tuloksena olevan mietinnön eri kohdista, minkä jälkeen Pankkivaltuusmiehet, asian laa- peräisyyteen nähden, katsoivat tarpeelliseksi lykätä sen lähemmän käsittelyn huomenna, tämän Touko- kuun 16 päivänä kello 10 e. p. p. pi- dettävään kokoukseen.

2. §

Otettiin edelleen käsiteltäväksi L. 50.  
 kysymys Suomen Pankin ohje- ja palkkaussäännön muuttamisesta, ja merkittiin että johtokunnan tä- tä asiaa koskeva kirje viimekuluneen Huhtikuun 13 päivästä tätä ennen on, monistettuna, jaettu Pankkival- tuusmiehille.

Asiasta keskusteltaessa lausui Kapaaherra Palmrin ettei, hänen mie- lestään, nyt olisi ryhdyttävä Pankin ohje- ja palkkaussäännön muutta- miseen, vaan että tällä erää ainoas- taan tehtäisiin Eduskunnalle esitys



että Pankin virka- ja palveluskun-  
nan turvaamiseksi edelleen sodan  
aiheuttaman kalliin-ajan seurauk-  
sista myönnettäisiin tarpeeksi suu-  
ri lisämäärä Pankkivaltuusmiesten  
harkinnan mukaan jätettäväksi Pan-  
kin virkailijoille heidän palkkaetu-  
jensa parantamiseksi.

Herra Huotarin kannatettua Va-  
paaherra Palmelin ehdotusta, päät-  
tivät Pankkivaltuusmiehet jättää tä-  
mänkin asian enemmän käsittelyn  
huomenna pidettävään kokoukseen.

3. §

L. 31

Esitettiin Johtokunnan kirje ku-  
luvan Toukokuun 14 päivästä, jossa  
Johtokunta on ehdottanut että sitten-  
kun Suomen Senaatti viime Huhti-  
kuun 27 päivänä on pyynnöstä myön-  
tänyt Pankin Haasan konttorin pan-  
kinomisariukselle Axel Timgrenille  
virkaan, mainitun konttorin kasoo-  
ri Einar Björkstén määrättäisiin  
viran avoinna ollessa hoitamaan  
konttoria kunnes avoimeksi joutunut  
pankinomisariuksen virka on tul-



lut jälleen täytetyksi sekä siihen  
nimitetty, on virkaansa astunut.

Samalla on johtokunta, koska  
puheenalaisen viran palkka neljän  
kuukauden aikana, luettuna kulu-  
van Toukokuun päivästä, vakans-  
sisäästönä menee Siviiliviraston les-  
ki- ja orpokassalle, pyytänyt että  
Pankin varoista myönnettäisiin tar-  
vittavat määrärahat yhdessä pan-  
kinkomisariuksen virkaa seuraavien  
palkkiorahojen kanssa käytettäväk-  
si tarpeellisten sijaisten palkkaa-  
miseksi mainittuna aikana Vaasan  
konttorissa, laskettuna sadan mar-  
kan jälkeen kuukaudesta, luettuna  
Toukokuun päivästä.

Pankkivaltuusmiehet suostuivat  
kerrattuun esitykseen, joka oli bir-  
jeissa johtokunnalle ilmoitettava.

(Kirje N:o 38.)

Vakuudeksi: